

Regulamin oceniania.

I Oceny cząstkowe:

A. obowiązkowe za:

1. Prace klasowe – ocena wagi cztery

- a) sprawdzian zapowiadany jest przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem;
- b) zakres materiału obowiązującego na sprawdzianie określa nauczyciel
- c) wszystkie sprawdziany całogodzinne muszą być zaliczone na 30% punktów
- d) ocenę z pracy klasowej można poprawić w dowolnym terminie, nie później jednak niż do świąt Bożego Narodzenia dla pierwszego semestru i do końca maja dla drugiego semestru;
 - na poprawę sprawdzianu uczeń zobowiązany jest przygotować materiał obowiązujący na sprawdzianie,
 - w przypadku niepowodzenia na poprawie uczeń nie otrzymuje kolejnej oceny niedostatecznej;
- e) ocenę niedostateczną za pracę klasową można anulować poprzez przeczytanie i zaliczenie lektury (zamiast oceny celującej).
- f) napisanie sprawdzianu całogodzinnego jest obowiązkiem ucznia
 - w przypadku nieobecności ucznia na pracy klasowej uczeń ma obowiązek uzupełnić sprawdzian w ciągu 2 tygodni, termin ten może być przedłużony jedynie w przypadku przewlekłej choroby
 - w przypadku uchylania się od obowiązku napisania sprawdzianu w wyznaczonym terminie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,uzyskana w tym trybie ocena niedostateczna może zostać poprawiona i anulowana wg obowiązujących zasad

2. Kartkówki – ocena wagi dwa

- a) kartkówka sprawdza przede wszystkim systematyczność uczniów;
- b) do kartkówki nie można zgłosić się na ochotnika;
- c) na kartkówki obowiązują materiały ostatnich dwóch jednostek lekcyjnych
- d) zadanie na kartkówce może mieć charakter krótkiej stylistycznej wypowiedzi, bądź ćwiczenia z tekstem źródłowym lub innym materiałem źródłowym;
- e) ocenę z kartkówki można poprawić jedynie w ciągu tygodnia po oddaniu kartkówek na poprawę kartkówki uczeń zobowiązany jest przygotować materiały trzech jednostek lekcyjnych, które obowiązywały w dniu kartkówki,
 - w przypadku niepowodzenia na poprawie uczeń nie otrzymuje kolejnej oceny niedostatecznej, ale nie może więcej razy poprawiać danej kartkówki;
- e) ocenę niedostateczną za kartkówkę można anulować poprzez przeczytanie i zaliczenie lektury

3. Oceny za pracę na lekcji - ocena wagi jeden

Uczniowie otrzymują za pracę na lekcji **oceny wagi jeden**. Kryteria przyznawania punktów za wypowiedzi ustne na lekcji:

- za samodzielną, swobodną wypowiedź z pamięci – 5., za odpowiedź w zasadzie samodzielną, ale z korzystaniem z notatek – 4.,
- za odpowiedź przeczytaną z kartki, ale samodzielnie przygotowaną i sformułowaną w stosunku do tekstu podręcznika – 3.,
- za odpowiedź przeczytaną i w dużych fragmentach niesamodzielną (przebrane fragmenty z podręcznika) – 2.,
- za zadanie wykonane niechlujnie, lub za brak zadania – 1.

4. Artykuły – ocena wagi jeden

- uczeń ma obowiązek zaliczyć jeden artykuł w semestrze
- pod pojęciem artykuły rozumiemy teksty popularnonaukowe lub naukowe zamieszczone w pismach

historycznych

– artykuły uczniowie zaliczają pisemnie

5. Kryteria oceniania:

a) kryteria oceniania za prace o charakterze stylistycznym:

ocena bardzo dobra:

- paca wyczerpuje temat pod względem rzeczowym, chronologicznym i terytorialnym w zakresie wiadomości podanym w zeszycie ćwiczeniowym; tekst jest w zasadzie poprawny merytorycznie
- konstrukcja pracy jest właściwa; uczeń prawidłowo zrozumiał temat, trafnie dobrał i zorganizował materiał faktograficzny;
- uczeń wykazał się opanowaniem umiejętności historycznych takich jak: porównywanie, wnioskowanie uogólnianie, udowadnianie itp.
- styl wypowiedzi, język, ortografia i interpunkcja nie budzą większych zastrzeżeń
- forma graficzna pracy na ogół poprawna

ocena dobra:

- zawarty w pracy materiał faktograficzny w zasadzie wyczerpuje temat; występują drobne błędy rzeczowe;
- konstrukcja pracy jest na ogół poprawna; pewne zakłócenia i nieprawidłowości mają charakter sporadyczny; dopuszczalne drobne błędy w rozplanowaniu pracy;
- uczeń wykazał umiejętności historyczne w ograniczonym zakresie
- styl wypowiedzi, język, ortografia i interpunkcja nie budzą większych zastrzeżeń;
- forma graficzna pracy na ogół poprawna

ocena dostateczna:

- praca wyczerpuje temat w zakresie najbardziej podstawowych wiadomości. Występują poważne błędy rzeczowe;
- konstrukcja pracy jest nieprawidłowa: np. brak wstępu, logicznych powiązań; plan pracy nie rozwiązuje tematu;
- praca ma charakter przede wszystkim opisowy, odtwórczy; w bardzo małym stopniu uczeń podjął próbę stosowania wiadomości historycznych w nowych sytuacjach poznawczych np. ocena, porównanie;
- występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne, interpunkcyjne;
- forma graficzna budzi zastrzeżenia;

ocena dopuszczająca:

- temat nie został właściwie opracowany; daje się odczuć brak wielu podstawowych wiadomości przewidzianych w zeszycie ćwiczeniowym; występują liczne błędy rzeczowe.
- kompozycja pracy jest niewłaściwa, na przykład występuje brak ujęcia materiału faktograficznego w chronologicznym następstwie, brak właściwych proporcji między częściami pracy; praca została zaplanowana w sposób nie odpowiadający tematowi;
- praca ma charakter wyłącznie opisowy, odtwórczy; uczeń nie podjął się zaprezentowania takich umiejętności jak: ocena, porównanie;
- w pracy występują liczne błędy stylistyczne, językowe, interpunkcyjne i ortograficzne
- forma pracy trudna do zaakceptowania – brak akapitów, nieczytelne pismo, liczne nieestetyczne zakreslenia;

ocena niedostateczna:

- temat nie został opracowany nawet w części; brak niezbędnego minimum podstawowych wiadomości określonych dyspozycjami zamieszczonymi w ćwiczeniach; występują liczne błędy rzeczowe;
- praca pozbawiona jakiegokolwiek koncepcji – stanowi zlepek przypadkowo dobranych informacji na temat wydarzeń historycznych; uczeń często wykracza w sposób nie uzasadniony poza ramy określone tematem.
- charakter pracy zdecydowanie odtwórczy; uczeń nie wykazał się opanowaniem niezbędnych umiejętności historycznych;
- w pracy występuje duża ilość błędów stylistycznych, językowych, interpunkcyjnych i ortograficznych;
- praca jest rażąco nieestetyczna;

b. w przypadku pracy o charakterze tekstowym przy pytaniach uczeń informowany jest o ilości możliwych do zdobycia punktów za każde zadanie; oceny przydzielane są po uzyskaniu przez ucznia określonej procentowo ilości punktów:

1	ocena niedostateczny	0–39 %
2	ocena dopuszczający	40–54 %
3	ocena dostateczny	55–70 %
4	ocena dobry	71–85 %
5	ocena bardzo dobry	85–94 %
6	ocena celujący	95-100 %

B. Oceny dodatkowe za:

1. Referaty – ocena wagi dwa

za referaty przygotowane w domu i wygłoszone na lekcji lub na sesji popularno-naukowej uczeń otrzymuje oceny w skali 4-6

- ocenę 6 otrzymuje uczeń, który przygotował bardzo wartościowe pod względem merytorycznym wystąpienie, cechujące się wysokim poziomem samodzielności zarówno na poziomie przygotowania tekstu, jak i w czasie jego wygłoszenia (wypowiedź ustna z pamięci),
- ocenę 5 otrzymuje uczeń który samodzielnie przygotował tekst wartościowego pod względem merytorycznym wystąpienia, ale nie zdołał wygłosić go z pamięci,
- ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który przygotował niepełną wypowiedź, która ponadto wyraźnie stanowi kompilację nie do końca przemyślanych i zrozumianych fragmentów tekstu źródłowego

2. Lektury – ocena wagi dwa

- lekturą może być każda książka popularnonaukowa lub naukowa z zakresu historii omawianej w danej klasie
- wybór książki należy każdorazowo konsultować z nauczycielem
- lektury uczniowie zaliczają podczas rozmowy nauczającej, której celem jest ustalenie, czy uczeń książkę faktycznie przeczytał,
- za zaliczoną lekturę uczeń otrzymuje ocenę celującą
- ocenę celującą uczeń może przeznaczyć na wykreślenie oceny niedostatecznej każdej wagi, którą otrzymał za sprawdzian, kartkówkę, lub nie zgłoszony brak ćwiczeń

3. Artykuły – ocena wagi jeden

- Uczeń może zaliczać artykuły ponadobowiązkowe
- artykuły uczniowie zaliczają pisemnie
- ocena, która nie zadowala ucznia może nie zostać wpisana do dziennika,
- wyjątek stanowi ocena niedostateczna za próbę oszustwa
- uczniowie, którzy zaliczą 6 artykułów dodatkowych otrzymują dodatkową premię w postaci oceny celującej częściowej traktowanej tak jak ocena za lekturę
- zaliczonym artykułem uczeń może wykreślić ocenę niedostateczną wagi jeden

4. Oceny za udział w konkursach określa każdorazowo regulamin konkursu

5. Zestawienie form sprawdzania wiedzy wraz z wagami ocen.

Sprawdzian całogodzinny	waga cztery
Kartkówka	waga dwa
Referat przygotowany w domu	waga dwa
Ocena za lekturę dodatkową	waga dwa
Prezentacja przygotowana na lekcji	waga jeden
Artykuł popularnonaukowy	waga jeden

II Ocena śródroczna

2) oceny klasyfikacyjne śródroczne ustalane są wg następujących zasad:

a) uzyskanie oceny pozytywnej wymaga jednoczesnego:

- zaliczenia na 30% (1+) wszystkich obowiązkowych sprawdzianów powtórzeniowych
- osiągnięcia progu 1,8 średniej ważonej

2. Pozostałe oceny uczeń uzyskuje ocenę po przekroczeniu progów:

Ocena	Średnia ocen
celujący	powyżej 5,40
bardzo dobry	4,50 - 5,39
dobry	3,60 - 4,59
dostateczny	2,70 - 3,59
dopuszczający	1,80 – 2,69
niedostateczny	1,0 – 1,79

III. Ocena końcoworoczna

1. Ocena końcowa jest oceną całoroczną, co oznacza, że wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych z całego roku.

a) uzyskanie oceny pozytywnej wymaga jednoczesnego:

- zaliczenia na 30% (1+) wszystkich obowiązkowych sprawdzianów powtórzeniowych
- osiągnięcia progu 1,8 średniej ważonej

Ocena	Średnia ocen
celujący	powyżej 5,40
bardzo dobry	4,50 - 5,39
dobry	3,60 - 4,59
dostateczny	2,70 - 3,59
dopuszczający	1,80 – 2,69
niedostateczny	1,0 – 1,79

4. Warunki uzyskiwania oceny końcowej rocznej wyższej od przewidywanej.

- W celu uzyskania oceny rocznej wyższej od przewidywanej uczeń pisze sprawdzian z materiału całorocznego umniejszonego o treści tych rozdziałów, z zakresu których sprawdzian powtórzeniowy napisał na ocenę o którą się ubiega lub wyższą.

- Sprawdzian ma formę testu, zawierającego jedno zadanie rozwiniętej odpowiedzi i jest ułożony z zadań odnoszących się do wymagań edukacyjnych niezbędnych do otrzymania oceny, o którą uczeń się ubiega.

IV Sprawy ogólnoorganizacyjne

A. Nieprzygotowanie się ucznia do lekcji

1. Uczniowi przysługuje prawo do jednorazowego zgłoszenia „enki” w ciągu semestru.

Uczeń zgłasza „enkę” gdy jest nieprzygotowany do lekcji z każdego innego powodu niż dłuższa choroba.

2. Uczeń może zwiększyć pulę „enek” poprzez przygotowanie gazetki tematycznej, bądź przygotowanie pomocy dydaktycznych;

3. Nauczyciel może zawiesić tę możliwość w stosunku do ucznia w przypadku, gdy uczeń nadużywania możliwości zdobywania dodatkowych „enek”, jeśli w opinii nauczyciela może to zaowocować problemami w nauce w przyszłości.

3. „Enka” nie wykorzystana w pierwszym semestrze przechodzi na drugi semestr.

4. Uczeń ma obowiązek zgłosić „enkę” na początku lekcji – podczas czytania listy obecności przy swoim nazwisku pod sankcją nieważności

B. Usprawiedliwione chorobą nieprzygotowanie się ucznia do lekcji

1. Uczeń ma prawo zgłosić, że jest nieprzygotowany do lekcji z powodu choroby przez trzy dni od momentu przyścia do szkoły, o ile choroba trwała przynajmniej tydzień.

2. Uczeń ma obowiązek zgłosić nieprzygotowanie z powodu choroby na początku lekcji – podczas czytania listy obecności przy swoim nazwisku. Obowiązek ten jest obłożony sankcją nieważności.

3. Uczniowie, którzy chorowali bardzo długo ustalają indywidualny tryb zaliczania zaległego materiału.

Wymagania na poszczególne oceny – klasa III a

Europa i świat po 1815 roku

Dopuszczający	Zna	warunki pracy i życia robotników angielskich następstwa rewolucji przemysłowej: wzrost ruchliwości społecznej, urbanizacja, rozwój komunikacji, rozwój przemysłu wybitnych przywódców politycznych i dowódców wojskowych genezę i skutki powstania listopadowego, powstania krakowskiego daty: 1814-1815, 1830, 1830-31, 1846, 1848-49 pojęcia: emigracja polityczna, emisariusz, konserwatyzm, opozycja liberalna, praca organiczna, rabacja, restauracja, romantyzm, socjalizm
	Rozumie	znaczenie nowych źródeł energii i nowych wynalazków
	Umie	
Dostateczny	Zna	przesłanki narodzin klasy robotniczej etapy odkrywania Afryki, kierunki ekspansji kolonialnej Anglii, Francji i Rosji rewolucje w Europie 1830 r., główne nurty Wiosny Ludów
	Rozumie	przyczyny sukcesów i porażek w walkach narodowo-wyzwoleńczych i rewolucyjnych rolę Wielkiej Emigracji po powstaniu listopadowym w życiu politycznym i kulturalnym Polaków
	Umie	ocenić rolę rewolucji w walce politycznej różnych grup społecznych prezentować programy polityczne różnych obozów emigracyjnych ocenić Talleyranda, Aleksandra I, ks. Czartoryskiego
Dobry	Zna	
	Rozumie	mechanizm zmian w strukturze społecznej związek między nowymi wynalazkami a przemianami w strukturze społecznej ludności, powstaniem nowych idei społecznych, wzrostem mobilności społecznej, urbanizacją oraz industrializacją podłoże zrywów powstaniowych i rewolucji, cele walk powstańczych i rewolucyjnych (walki o swobody narodowe, polityczne i etniczne), formy walk (opozycja legalna, opozycja nielegalna, wystąpienia zbrojne) różnice w programach poszczególnych ugrupowań emigracyjnych zasady reformy własnościowej w zaborze pruskim
	Umie	wykazać związek między nowymi wynalazkami a przemianami w strukturze społecznej, powstaniem nowych ideologii, wzrostem mobilności społecznej i urbanizacją, wyjaśnić rolę wynalazków w przyspieszeniu rozwoju cywilizacyjnego Europy i świata ocenić rolę powstań w kształtowaniu się świadomości narodowej w oparciu o teksty źródłowe charakteryzować programy i ideologie

		w oparciu o teksty publicystyczne prezentować poglądy uczestników powstania na temat przyczyn jego upadku
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	przyczyny porażek Hiszpanii w Ameryce źródła nowych ideologii politycznych rolę powstań i rewolucji w budzeniu się świadomości narodowej, etnicznej, politycznej i społecznej różnych narodów i grup społecznych rolę przywódców, organizatorów i twórców programów politycznych
	Umie	porównać i ocenić nowe idee społeczne, socjalizm utopijny, „socjalizm naukowy”, dokonać oceny tych idei wskazać genezę i zróżnicowanie dążeń w powstaniach i rewolucjach europejskich w 1 poł. XIX w. na podstawie danych statystycznych oceniać dynamikę przemian gospodarczych, społecznych i demograficznych w oparciu o zróżnicowane źródła historyczne przedstawić stosunek państw zachodnich do powstania
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia

Świat i Polska w drugiej połowie XIX wieku

Dopuszczający	Zna	proces jednoczenia Niemiec, okoliczności powstania cesarstwa niemieckiego genezę powstania styczniowego działalność podziemnego państwa powstańczego, dyktatorów i dowódców powstania przyczyny i przejawy wzrostu znaczenia gospodarczego Anglii, Francji i Niemiec nowe potęgi gospodarcze: USA i Japonia zmiany w strukturze przemysłu, nowe gałęzie przemysłu nowe zjawiska w kulturze: nowe kierunki w literaturze i sztuce (realizm, naturalizm, impresjonizm) rozwój środków masowego komunikowania się (prasa, radio kinematografia) i transportu (samochód, samolot, sieć dróg kolejowych i morskich) proces urbanizacji, mieszczańską kulturę i obyczajowość, kryzys mieszczańskich wzorów, modernizm osiągnięcia nauki i techniki, wybitnych przedstawicieli poszczególnych nurtów w sztuce rolę i działalność Traugutta, A. Wielopolskiego, J. Dąbrowskiego politykę zaborców wobec Polaków po powstaniu styczniowym: rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska nowoczesne partie i stronnictwa polityczne na ziemiach polskich wkład Polaków w europejskie i światowe osiągnięcia naukowe i kulturalne (Skłodowska-Curie, Olszewski, Wróblewski) przyczyny i przebieg rewolucji 1905-1907 na ziemiach polskich daty: 1861 r., 1861-1865 r., 1863-64, 1870 r., 1871 r., 1882 r., 1892 r., 1904-1905 pojęcia: branka, gospodarka światowa, monopole, odwilż posewastopolska, ukaz uwłaszczeniowy, endecja, gubernia, Kraj Przywiślański, kulturkampf, nacjonalizm, pozytywizm, praca organiczna, rugi pruskie, serwituty, imperializm, kubizm, modernizm, rewolucja proletariacka, secesja, strajk, symbolizm, kultura mieszczańska, dekadencja
	Rozumie	
	Umie	
Dostateczny	Zna	przyczyny i przebieg wojny krymskiej zna postawy społeczeństwa polskiego wobec powstania styczniowego gospodarcze, społeczne i polityczne przyczyny wojny secesyjnej rolę i działalność Bismarcka, postać Wilhelma I

		<p>kierunki ekspansji kolonialnej mocarstw (Afryka, Azja) przyczyny i przebieg rewolucji 1905-1907 w Rosji stosunek polskich stronnictw politycznych wobec rewolucji 1905/07 orientacje polityczne Polaków popowstaniowe przemiany w świadomości Polaków i ich odzwierciedlenie w kulturze narodowej pojęcia: abolicjonizm, spółka akcyjna, <i>Fin de siècle</i></p>
	Rozumie	<p>genezę wybuchu wojny secesyjnej w USA znaczenie rozwoju środków komunikacji i transportu w życiu człowieka wpływ rozpowszechnienia się wynalazków i rozbudowy infrastruktury miejskiej na warunki życia i obyczaje mieszkańców przyczyny klęski powstania styczniowego zmiany w świadomości i postawach Polaków po klęsce powstania styczniowego znaczenie nauki i oświaty w kształtowaniu się narodu</p>
	Umie	<p>na podstawie źródeł kartograficznych określić lokalizację głównych i nowych ośrodków przemysłowych oraz wykazać związek między unowocześnianiem ocenić znaczenie nowych wynalazków w rozwoju komunikacji międzyludzkiej na podstawie źródeł narracyjnych opisać proces rozpowszechniania się wynalazków transportu a aktywacją obszarów dotąd zaniedbanych gospodarczo ocenić postawę i politykę A. Wielopolskiego porównać i ocenić polityczną sytuację Polaków w trzech zaborach ocenić wkład Polaków w rozwój narodowej i europejskiej nauki na podstawie źródeł statystycznych i kartograficznych scharakteryzować przemiany gospodarcze na ziemiach polskich,</p>
Dobry	Zna	
	Rozumie	<p>rozumie genezę zjednoczenia Włoch i Niemiec i znaczenie tego faktu dla dalszych dziejów Europy wpływ uprzemysłowienia na charakter działań wojennych zależność między rewolucją przemysłową a rozwojem gospodarczym i kulturą rolę Waryńskiego, Luksemburg, Limanowskiego, Piłsudskiego, Dmowskiego w tworzeniu programów partii lewicowych i obozu narodowego</p>
	Umie	<p>na podstawie źródeł statystycznych przedstawić zmiany w udziale potęg gospodarczych w globalnej produkcji światowej, zmiany w strukturze gałęziowej przemysłu, określić dynamikę rozwoju środków transportu, opisać proces monopolizacji gospodarki dokonać charakterystyki masowych partii politycznych na podstawie dokumentów programowych i propagandowych na podstawie źródeł statystycznych przedstawić przemiany w strukturze branżowej przemysłu i strukturze zawodowej ludności na podstawie źródeł statystycznych omówić zmiany udziału największych potęg gospodarczych w produkcji globalnej w społeczeństwie na podstawie tekstów programowych i propagandowych scharakteryzować poglądy przedstawicieli różnych orientacji politycznych wykazać znaczenie powstania styczniowego dla zmiany koncepcji Polaków wybiecia się na niepodległość (pozytywizm) na podstawie źródeł statystycznych przedstawić przemiany w strukturze społecznej i zawodowej na ziemiach polskich na podstawie źródeł ikonograficznych, publicystycznych oraz dzieł literackich z epoki i ich filmowych adaptacji opisać obyczaje, warunki życia i pracy różnych grup społecznych</p>
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	<p>znaczenie uwłaszczenia chłopów dla rozwoju narodu polskiego i gospodarki Królestwa Polskiego</p>

		na podstawie różnorodnych źródeł przedstawić ustrój polityczny II Rzeszy rolę rewolucji 1905-1907 w walce o prawa społeczne i narodowe w Rosji i na ziemiach polskich pod zaborami przyczyny wzrostu napięcia w stosunkach międzynarodowych rolę partii i stronnictw narodowych w przemianach świadomości politycznej i społecznej Polaków pod zaborami
	Umie	porównać oraz ocenić koncepcje i drogi zjednoczenia Włoch i Niemiec na podstawie źródeł normatywnych rekonstruować strukturę władz wybranych państw oraz ich zakres kompetencji i tryb powoływania na podstawie źródeł normatywnych i publicystycznych przedstawić proces demokratyzacji życia politycznego na podstawie zróżnicowanych źródeł opisać i porównać przejawy rusyfikacji i germanizacji ziem polskich przez zaborców oraz formy walki z germanizacją i rusyfikacją na podstawie tekstów aktowych i propagandowych wskazać różnice między programami różnych partii politycznych na podstawie źródeł statystycznych i kartograficznych opisać strukturę branżową przemysłu na ziemiach polskich i jego terytorialne rozmieszczenie wykazać wpływ rozwoju przemysłu na powstanie nowoczesnego kolonializmu na podstawie informacji czerpanych z różnych kategorii źródeł wykazać związek między postępowaniem a przemianami demograficznymi
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia dokonać krytycznej analizy dyskusji na temat znaczenia powstań narodowych i sformułować własną opinię

I wojna światowa

Dopuszczający	Zna	przyczyny i charakter I wojny światowej przyczyny i charakter rewolucji w Rosji cele Ligi Narodów orientacje polityczne w społeczeństwie polskim, pierwsze organizacje niepodległościowe i zbrojne w Galicji daty: 1914 r., 1916 r., 1917 r., II 1917 r., X (XI) 1917 r. 11 XI 1918 r., VI.1919 r., pojęcia: alianci, bolszewicy, duce, dwuwładza, dywersja, falanga, izolacjonizm, komunizm wojenny, Trójporozumienie, Trójprzymierze
	Rozumie	
	Umie	
Dostateczny	Zna	zmiany w systemie władzy w Rosji i Włoszech podczas i po I wojnie światowej demograficzne, społeczne, gospodarcze i psychologiczne skutki wojny pojęcia: eserowcy, mienszewicy polski czyn zbrojny w I wojnie światowej proces umiędzynaradawiania się sprawy polskiej
	Rozumie	bezpośrednie i pośrednie przyczyny I wojny światowej przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji i zdobycia władzy przez bolszewików znaczenie traktatu wersalskiego wpływ sytuacji na frontach na proces umiędzynarodowienia sprawy polskiej
	Umie	wyjaśnić wpływ wojny na rozwój nowych wojskowych technologii wyjaśnić na czym polegał tak zwany ład wersalski na podstawie listów i pamiętników ocenić cierpienia żołnierzy uczestniczących w walkach, na podstawie
Dobry	Zna	
	Rozumie	założenia planu Schlieffena wpływ wojny na postęp w zakresie uzbrojenia

		wpływ przystąpienia USA na wynik wojny gospodarcze, demograficzne i społeczne skutki wojny znaczenie Ligi Narodów dla powojennej Europy na podstawie tekstów programowych i propagandowych charakteryzować ideologię faszystowską związki między sytuacją na frontach, a decyzjami politycznymi Polaków
	Umie	ocenić postanowienia traktatu wersalskiego na podstawie źródeł statystycznych ocenić wpływ wojny na gospodarkę światową na podstawie źródeł ikonograficznych i kinematograficznych scharakteryzować uzbrojenie i taktykę wojsk w I wojnie światowej wykorzystywać teksty traktatów pokojowych do ustalania warunków pokoju
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	wpływ wojny na mentalność i psychikę oraz kulturę zależność potencjału militarne walczących stron od potęgi gospodarczej różnice ustrojowe państwa po rewolucji lutowej i październikowej stosunek Niemców do traktatu wersalskiego
	Umie	udowodnić wpływ potencjału gospodarczego i demograficznego na możliwości militarne państwa porównać ustrój Rosji po rewolucji lutowej i październikowej ocenić metody walki bolszewików tekstów programowych, propagandowych i publicystycznych przedstawić stosunek różnych grup społecznych i ugrupowań politycznych do wojny i rewolucji
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej poglądy na temat przyczyn wybuch I wojny światowej różne oceny rewolucji w Rosji w ich historycznym rozwoju
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia dokonać krytycznej analizy poglądów historycznych na temat genezy I wojny światowej rewolucji w Rosji oraz sformułować własną

Odbudowa państwa polskiego

Dopuszczający	Zna	proces formowania się lokalnych ośrodków władzy polskiej i powstanie rządu centralnego koncepte granic państwa J. Piłsudskiego i R. Dmowskiego formy walki Polski o granice główne partie polityczne II Rzeczypospolitej ich przywódców oraz programy ustrój Polski w okresie demokracji parlamentarnej wkład J. Piłsudskiego, R. Dmowskiego, I. Paderewskiego w dzieło odbudowy państwowości polskiej daty: VIII 1914 r., 1916 r., XI 1918 r. 1919 r., 1920 r., 16 VII 1920 r., III 1921 r. 1922 r., 1925 r., pojęcia: aktywiści, koncepcja federacyjna, koncepcja inkorporacyjna, hiperinflacja, inflacja, linia Curzona, orientacje polityczne, Orleńta Lwowskie, pauperyzacja, plebiscyt, reforma rolna, reforma walutowa, republika parlamentarna, Sejm Ustawodawczy
	Rozumie	
	Umie	
Dostateczny	Zna	międzynarodowe układy Polski z Francją i Rumunią, położenie międzynarodowe Polski w świetle układów w Locarno i Rapallo charakter stosunków z Litwą i Czechosłowacją
	Rozumie	znaczenie konstytucji dla ustroju demokratycznego w Polsce
	Umie	w oparciu o dane statystyczne i kartograficzne ocenić strukturę narodowościową i wyznaniową Polski oraz terytorialne rozmieszczenie mniejszości etnicznych i religijnych
Dobry	Zna	przebieg i wyniki wyborów do Sejmu Ustawodawczego
	Rozumie	przyczyny konfliktów o przebieg granicy wschodniej

		zasadę jednakowej odległości w stosunkach z Niemcami i ZSRR
	Umie	dokonać oceny ustaleń międzynarodowych w sprawie granic ocenić wkład Polaków w ostateczny kształt granic Polski na podstawie tekstu konstytucji zrekonstruować strukturę władz w Polsce, ustalić sposób ich powoływania i zakres kompetencji ocenić politykę państwa wobec mniejszości etnicznych
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	rolę partii politycznych w tworzeniu II Rzeczypospolitej podłoże złych stosunków z Litwą i Czechosłowacją
	Umie	w oparciu o teksty źródłowe przedstawiać różnice programowe poszczególnych partii politycznych, wyjaśniać znaczenie i rolę partii politycznych w życiu politycznym na podstawie treści traktatów dokonać oceny jakości sojuszy polskich
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych wpływ ideologii i polityki na formułowanie ocen na temat roli J. Piłsudskiego i R. Dmowskiego w historiografii
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia na podstawie tekstów źródłowych dokonać systematyki poglądów uczestników wydarzeń na temat wkładu poszczególnych jednostek i ugrupowań politycznych w dzieło odbudowy państwa, dokonać krytycznej analizy poglądów historiograficznych na temat genezy odbudowy państwa polskiego i sformułować własną opinię na ten temat dokonać samodzielnego doboru źródeł statystycznych, normatywnych, aktowych, publicystycznych i pamiętnikarskich i na ich podstawie przygotować wypowiedź pisemną lub ustną na temat polityki państwa polskiego wobec mniejszości etnicznych

Świat i Polska w latach 30-ych

Dopuszczający	Zna	politykę Nowego Ładu Roosevelta i jej skutki przemiany gospodarcze, polityczne i społeczne w ZSRR proces totalizacji państwa radzieckiego Niemiec agresje Włoch i Niemiec w latach 1935-1939 rolę J. Stalina, B. Mussoliniego i A. Hitlera w okresie międzywojennym zamach majowy Piłsudskiego rządy autorytarne Piłsudskiego nowe organizacje polityczne: BBWR, Obóz Wielkiej Polski oraz Centrolew stan gospodarki polskiej po odzyskaniu niepodległości osiągnięcia gospodarcze w pierwszych latach państwa polskiego przebieg wielkiego kryzysu gospodarczego i jego skutki dla Polski, przejawy kryzysu na wsi i w mieście, sposoby wychodzenia Polski z kryzysu (budowa Centralnego Okręgu Przemysłowego) daty: 1929 r., 1933 r., 1938 r. V 1926 r., 1932 r., 1934 r. pojęcia: aneksja, front ludowy, führer, kolektywizacja, kult jednostki, łagier, nacjonalizacja, nazizm, polityka „nowego ładu”, nożyce cen, piąta kolumna, ustawy norymberskie, związki kombatanckie, sanacja, „nowela sierpniowa”, rządy autorytarne, rządy pułkowników
	Rozumie	
	Umie	
Dostateczny	Zna	skutki wojny domowej w Hiszpanii agresje Japonii w latach 1935-1939 założenia polityki państw zachodnich wobec państw faszystowskich sytuację w obozie rządzącym po śmierci J. Piłsudskiego źródła i skalę inflacji oraz reformy skarbowo-walutowe Grabskiego podstawowe zasady reformy rolnej, wkład Kwiatkowskiego i Grabskiego w przebudowę gospodarczą Polski założenia polityki zagranicznej J. Becka

		wkład polskiej filozofii, socjologii, matematyki i geografii w rozwój nauki światowej rozwój kultury artystycznej, sportu, turystyki, prasy, radia i kinematografii pojęcia: anchluss, dewaluacja
	Rozumie	przyczyny i przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego charakter wielkiego kryzysu gospodarczego funkcjonowanie państwa w warunkach rządów autorytarnych
	Umie	
Dobry	Zna	oświatę polską w dwudziestoleciu
	Rozumie	społeczne skutki wielkiego kryzysu gospodarczego zasady polityki „nowego ładu” genezę powstania, charakter i program komunizmu oraz włoskiego i niemieckiego faszyzmu rolę J. Piłsudskiego w życiu politycznym II Rzeczypospolitej politykę Francji i Anglii wobec Polski znaczenie paktu Ribbentrop-Molotow znaczenie konstytucji kwietniowej dla zmian w systemie władzy mechanizm pogłębiania się kryzysu gospodarczego w Polsce
	Umie	na podstawie źródeł statystycznych omówić przejawy kryzysu gospodarczego dokonać porównania różnych systemów totalitarnych w oparciu o źródła normatywne wykazać totalitaryzm faszyzmu niemieckiego na podstawie źródeł normatywnych i propagandowych przedstawić politykę III Rzeszy wobec przeciwników politycznych i ludności żydowskiej zreferować mechanizm przemian ustrojowych w Polsce na podstawie tekstu konstytucji kwietniowej odtworzyć strukturę władz polskich, zachodzące między nimi zależności, procedury ich powoływania oraz zakres kompetencji
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	różnice i podobieństwa między faszyzmem i komunizmem, rozumie przyczyny wybuchu wojny domowej w Hiszpanii rolę BBWR, Centrolewu i Obozu Wielkiej Polski w życiu politycznym Polski założenia reformy rolnej zasady polityki zagranicznej J. Becka
	Umie	na podstawie źródeł statystycznych przedstawić rezultaty polityki gospodarczej ZSRR i III Rzeszy na podstawie tekstu Układu monachijskiego i Dekretu kanclerza Rzeszy o Protektoracie Czech i Moraw przedstawić proces likwidacji Czechosłowacji, scharakteryzować związek Protektoratu z III Rzeszą na podstawie źródeł ikonograficznych, kinematograficznych oraz narracyjnych charakteryzuje okrucieństwa wojny domowej w Hiszpanii porównać system demokratyczny i autorytarny w Polsce na podstawie źródeł statystycznych i kartograficznych ocenić rozwój gospodarczy Polski w dwudziestoleciu międzywojennym, strukturę gałęziową i lokalizację przemysłu, zamiany w strukturze społecznej i strukturze zawodowej ludności na podstawie instrukcji i raportów MSZ oraz traktatów międzynarodowych scharakteryzować polską politykę zagraniczną powołując się na zapisy posiedzeń sejmowych oraz źródła, propagandowe i publicystyczne, sformułować ocenę polskiego życia politycznego w okresie międzywojennym
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia dokonać samodzielnego wyboru tekstów źródłowych i na ich podstawie sformułować samodzielną wypowiedź pisemną lub ustną na temat prawa wojennego przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia

		dokonać wyboru źródeł historycznych i w oparciu o nie przygotować zwartą, wyczerpującą wypowiedź na temat tzw. sprawy brzeskiej, dokonać krytycznej analizy poglądów na temat polityki zagranicznej J. Becka i sformułować własną ocenę
--	--	---

Świat podczas II wojny światowej

Dopuszczający	Zna	<p>przebieg agresji Niemiec na Polskę, główne etapy wojny i miejsca ważniejszych walk</p> <p>siły i środki walczących stron</p> <p>przebieg agresji ZSRR na Polskę i okoliczności opuszczenia kraju przez władze</p> <p>agresje ZSRR i Niemiec w latach 1939-1940 w Europie</p> <p>zdobycze niemieckie w Europie zachodniej</p> <p>charakter bitwy o Anglię</p> <p>przyczyny i przebieg ataku na ZSRR</p> <p>charakter działań wojennych na Dalekim Wschodzie</p> <p>okoliczności powstania koalicji antyhitlerowskiej i działalność Wielkiej Trójki</p> <p>okoliczności przejścia inicjatywy przez ZSRR na froncie wschodnim</p> <p>okoliczności utworzenia II frontu i klęska Niemiec w Europie</p> <p>nowa technika wojenna</p> <p>przyczyny, metody i rozmiary polityki eksterminacyjnej ludności żydowskiej</p> <p>daty: IIX 1939 r., 1940 r., VI 1941 r., XII 1941 r., 1943 r., 6 VI 1944 r., 8/9 V 1945 r., IX 1945 r.</p> <p>pojęcia: Fall Weiss, holocaust, kamikadze, kolaboracja, naloty dywanowe, obozy koncentracyjne</p>
	Rozumie	genezę wybuchu II wojny światowej
	Umie	
Dostateczny	Zna	<p>reakcje Anglii i Francji na niemiecką i radziecką agresję na Polskę</p> <p>podział wpływów w krajach nadbałtyckich</p> <p>okoliczności zdobycie Grecji i Jugosławii</p> <p>przyczyny i przebieg wojny w Afryce</p> <p>okoliczności odzyskania przewagi przez aliantów na Pacyfiku i w Azji</p> <p>przyczyny kapitulacji Japonii</p> <p>cele i metody polityki okupacyjnej w różnych państwach faszystowskich</p>
	Rozumie	<p>zasady wojny błyskawicznej</p> <p>ocenić postawę żołnierzy i wybranych dowódców września</p>
	Umie	
Dobry	Zna	
	Rozumie	<p>przyczyny zmiany polityki USA wobec wojny w Europie – odstąpienie od polityki izolacjonizmu</p> <p>znaczenie nowinek technicznych w walce zbrojnej</p> <p>znaczenie Karty Atlantycznej</p>
	Umie	<p>wyjaśnić przyczyny wybuchu II wojny światowej</p> <p>na podstawie tekstów źródłowych odtworzyć i ocenić postanowienia konferencji w Teheranie i Jałcie</p> <p>na podstawie źródeł kartograficznych stworzyć werbalny opis przebiegu wybranych kampanii i bitew</p> <p>na podstawie źródeł statystycznych przedstawić zmiany w układzie sił między walczącymi stronami</p>
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	<p>skutki wojny – nowy podział świata</p> <p>cele, kierunki i metody realizacji polityki W. Brytanii i USA wobec ZSRR</p>
	Umie	<p>na podstawie źródeł statystycznych ocenić stosunek sił Polski i Niemiec we IX 1939 r.</p> <p>na podstawie źródeł ikonograficznych, kinematograficznych i narracyjnych scharakteryzować taktykę walki podczas II wojny światowej</p>

		na podstawie źródeł statystycznych, aktowych i narracyjnych porównać cele polityki okupacyjnej w różnych krajach
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia

Polska podczas II wojny światowej

Dopuszczający	Zna	cele i metody realizacji polityki Niemiec i ZSRR wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych proces tworzenia i zadania polskiego państwa podziemnego opisać metody i formy walki zbrojnej i cywilnej z okupantem stosowane przez polski ruch oporu powstanie w getcie warszawskim, powstanie warszawskie daty: 1939 r., 1941 r., 1943 r., 1944 r. pojęcia: cichociemni, Delegatura Rządu na Kraj, deportacje, dywersja, eksterminacja, Generalne Gubernatorstwo, Generalny Plan Wschodni, Gestapo, getto, holokaust, internowanie, Kedyw, łagry, mały sabotaż, obóz koncentracyjny, obóz zagłady, partyzantka, polskie państwo podziemne, Volksdeutsch, walka cywilna
	Rozumie	
	Umie	
Dostateczny	Zna	okoliczności utworzenia polskiego rządu na emigracji okoliczności śmierć Sikorskiego działalność polskiej lewicy komunistycznej w ZSRR i Polsce stosunek władz radzieckich do prolondyńskiego ruchu oporu pojęcia: dystrykt, pacyfikacja,
	Rozumie	cele polityki okupacyjnej III Rzeszy i ZSRR
	Umie	
Dobry	Zna	
	Rozumie	cele polityki rządu polskiego na emigracji genezę układu z ZSRR w ZSRR znaczenie utworzenia Związku Patriotów Polskich oraz armii polskiej w ZSRR (Berlinga) cele polityczne i militarne planu „Burza”
	Umie	ocenić działalność polskiego państwa podziemnego ocenić wkład Polskich Sił Zbrojnych i ludowego Wojska Polskiego w zwycięstwo nad III Rzeszą ocenić działalność polskiego ruchu oporu w walce z okupantem hitlerowskim
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	przyczyny zerwania stosunków dyplomatycznych przez ZSRR z rządem emigracyjnym
	Umie	na podstawie źródeł statystycznych ocenić straty demograficzne i materialne poniesione przez Polskę w czasie wojny porównać metody eksterminacyjne stosowane przez Niemcy i ZSRR na podstawie źródeł ikonograficznych, kinematograficznych i narracyjnych opisać walki podczas powstania warszawskiego
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia dokonać wyboru zróżnicowanych źródeł historycznych i na ich podstawie stworzyć spójną i wyczerpującą ocenę warunków życia pod okupacją niemiecką, dokonać wyboru zróżnicowanych źródeł historycznych i na ich podstawie stworzyć spójną i wyczerpującą wypowiedź na temat struktur organizacyjnych i form działania zbrojnego ruchu oporu, dokonać krytycznej analizy poglądów na temat genezy i zasadności wybuchu powstania warszawskiego i sformułować własną opinię, wykazać wpływ polityki i ideologii na w/w opinie

Świat i Polska po II wojnie światowej

Dopuszczający	Zna	<p>postanowienia konferencji w Jałcie i Poczdamie w sprawie Niemiec, Polski i innych krajów europejskich</p> <p>sytuację gospodarczą na świecie po II wojnie światowej</p> <p>okoliczności powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych</p> <p>okoliczności przejścia władzy w Polsce przez komunistów</p> <p>proces likwidacji polskiego państwa podziemnego, tzw. „proces szesnastu”</p> <p>genezę i skład Rządu Tymczasowego Jedności Narodowej</p> <p>genezę i wynik „referendum ludowego”</p> <p>przebieg i metody walki z podziemiem niepodległościowym</p> <p>warunki przeprowadzenia wyborów do Sejmu Ustawodawczego</p> <p>daty: VII-VIII.1945 r., 1946 r., 1947 r., XII 1948 r.,</p> <p>pojęcia: „akcja Wisła” migracje, dekartelizacja, dekolonizacja, demilitaryzacja, demokratyzacja, denazyfikacja, dogmatyzm partyjny, referendum, repatriacja</p>
	Rozumie	
	Umie	opisać zjawisko stalinizmu
Dostateczny	Zna	<p>reformy gospodarcze przeprowadzone przez komunistów</p> <p>cele i sposób przeprowadzenia akcji „Wisła”</p> <p>działalność Bieruta jako Prezydenta Polski Ludowej</p> <p>działalność opozycyjną PSL (S. Mikołajczyk)</p>
	Rozumie	<p>postanowienia konferencji poczdamskiej wprowadzające nowy ład w Europie</p> <p>genezę ONZ</p> <p>przyczyny rozwiązania Armii Krajowej</p>
	Umie	dokonać oceny demograficznych i gospodarczych skutków wojny na podstawie źródeł statystycznych
Dobry	Zna	
	Rozumie	<p>cele planu Marshalla</p> <p>sytuację rządu emigracyjnego i podziemia antykomunistycznego</p> <p>przemiany polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturalne w Polsce po II wojnie światowej</p> <p>metody i formy walki komunistów z opozycją i zbrojnym ruchem oporu</p>
	Umie	<p>na podstawie zeznań świadków i literatury wspomnieniowej ocenić psychologiczne i moralne skutki wojny, ocenić postanowienia konferencji jałtańskiej i poczdamskiej</p> <p>ocenić postanowienia konferencji jałtańskiej i poczdamskiej</p> <p>ocenić fakt powołania ONZ</p> <p>ocenić politykę Mikołajczyka, Arciszewskiego, Okulickiego, Gomułki i Bieruta</p>
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	<p>przyczyny zwycięstwa komunistów w wyborach, przyczyny porażki obozu demokratycznego w walce o władzę</p> <p>ideologiczne podłoże reform gospodarczych i ich społeczne następstwa</p>
	Umie	<p>udowodnić zależność polityki wewnętrznej i zagranicznej Polski Ludowej od ZSRR</p> <p>na podstawie tekstów programowych i deklaracji zainteresowanych rządów przedstawić przebieg dyskusji na temat granic Polski</p> <p>na podstawie danych statystycznych przedstawić zmiany w strukturze narodowościowej Polski</p> <p>na podstawie źródeł aktowych, publicystycznych i statystycznych przedstawić i ocenić reformy gospodarcze z lat 1944-46</p>
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	<p>przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia</p> <p>krytycznej analizy poglądów na temat znaczenia konferencji jałtańskiej i sformułować własną opinię, dokonać krytycznej analizy poglądów na temat przyczyn klęski obozu demokratycznego w Polsce i sformułować własną ocenę</p>

Świat w okresie stalinowskim

Dopuszczający	Zna	<p>proces zbrodniarzy wojennych w Norymberdze</p> <p>cele okupacji Niemiec</p> <p>genezę i przebieg konfliktu berlińskiego</p> <p>proces sowietyzacji Europy Wschodniej</p> <p>cechy stalinizmu</p> <p>genezę NATO</p> <p>powstanie węgierskie</p> <p>nowe zjawiska w kulturze europejskiej</p> <p>daty: 1946 r. 1949 r., 1956 r. 1950-53</p> <p>pojęcia: Bizonia, Doktryna Trumana, egzystencjalizm, kraje demokracji ludowej, kominform, komintern, Marshalla, personalizm, socrealizm, sowietyzacja, stalinizacja, Trizonia, zbrodnie przeciw ludzkości, zimna wojna, żelazna kurtyna</p>
	Rozumie	
	Umie	
Dostateczny	Zna	<p>przyczyny odrzucenia planu przez Stalina i kraje bloku wschodniego</p> <p>rywalizację dwóch obozów państw w dziedzinie politycznej, militarnej, naukowej, gospodarczej i kulturalnej oraz jej skutki</p> <p>okoliczności utworzenie Republiki Federalnej Niemiec i Niemieckiej Republiki Demokratycznej</p> <p>konflikty zbrojne na świecie: Chiny, Korea, Palestyna, Indochiny</p>
	Rozumie	<p>przyczyny rozpadu koalicji antyhitlerowskiej</p> <p>genezę zimnej wojny</p> <p>przyczyny wybuchu powstania na Węgrzech</p>
	Umie	scharakteryzować i ocenić doktrynę Trumana
Dobry	Zna	
	Rozumie	<p>przyczyny odrzucenie przez Stalina planu Marshalla</p> <p>przyczyny niepowodzeń powstań berlińskiego i węgierskiego</p> <p>mechanizmy funkcjonowania systemu stalinowskiego</p>
	Umie	<p>scharakteryzować zimną wojnę i przedstawić jej wpływ na kraje „demokracji ludowej”</p> <p>ocenić znaczenie XX Zjazdu KPZR, porównać założenia egzystencjalizmu, personalizmu i socrealizmu</p>
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	<p>komunistyczne strategie walki o władzę w państwach Europy Wschodniej i Środkowej</p> <p>znaczenie ekspansji komunizmu w Azji, Europie, Ameryce i Afryce</p> <p>wpływ wojny na postawy i przekonania artystów, instrumentalną rolę socrealizmu</p>
	Umie	<p>porównać i ocenić sukcesy i porażki ZSRR i USA w rywalizacji o prymat w świecie</p> <p>na podstawie źródeł statystycznych przedstawić przemiany gospodarcze i społeczne państw „demokracji ludowej”</p> <p>na podstawie źródeł ikonograficznych, kinematograficznych i tekstowych porównać charakter wojen na Dalekim Wschodzie i antykomunistycznych powstań w Europie</p>
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	<p>przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia</p> <p>dokonać samodzielnego doboru zróżnicowanych pod względem formalnym źródeł i na ich podstawie scharakteryzować politykę mocarstw wobec Niemiec i jej ewolucję</p>

Stalinizm w Polsce

Dopuszczający	Zna	<p>aparatus i metody sprawowania władzy przez komunistów</p> <p>przyczyny i przebieg walki z Kościołem i jej formy</p> <p>genezę PZPR i wprowadzenie systemu monopartyjnego</p>
---------------	-----	---

		treść najważniejszych zapisów konstytucji 1952 roku strukturę władz państwowych pod rządami Konstytucji z 1952 r. stosunki własnościowe w polskiej gospodarce warunki bytowe ludności polskiej charakter wypadków poznańskich daty: XII 1948 r., 1952 r. 1956 r. pojęcia: Front Narodowy, gospodarka planowa, indoktrynacja, inwigilacja, kongres zjednoczeniowy, kult jednostki, plan trzyletni, sześćcioletni, plenum, NKWD, nomenklatura, odchylenia prawicowo-nacjonalistyczne, Polski Październik, Radio „Wolna Europa”, terror,
	Rozumie	
	Umie	
Dostateczny	Zna	warunki zjednoczenia ruchu młodzieżowego politykę kulturalną państwa, założenia programowe socrealizmu proces zaostrzania kursu wobec Kościoła pojęcia: kulak, księża patrioci, zbrodnie prawa, Zjazd PZPR
	Rozumie	funkcjonowanie gospodarki centralnie zarządzanej rolę kultury w polityce państwa
	Umie	
Dobry	Zna	
	Rozumie	zasadę działania systemu monopartyjnego metody sprawowania kontroli ZSRR nad Polską przyczyny i przebieg wydarzeń czerwcowych w Poznaniu
	Umie	wyjaśnić zasady gospodarki planowej i centralnie zarządzanej ocenić stosunki państwo-Kościół na podstawie tekstu Konstytucji odtworzyć strukturę władz państwowych scharakteryzować stosunki państwo-obywatele
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	założenia programu demokratyzacji życia publicznego w Polsce znaczenie Kościoła w warunkach ideologicznej ofensywy PZPR
	Umie	na podstawie źródeł statystycznych dokonać oceny realizacji planów gospodarczych dokonać wyboru tekstów źródłowych charakteryzujących politykę kulturalną państwa na podstawie źródeł historycznych przedstawić zarzuty stawiane W. Gomułce i jego linię obrony dokonać doboru źródeł ilustrujących proces zaostrzania się polityki państwa wobec Kościoła, na podstawie źródeł scharakteryzować reakcje w Polsce na referat Chruszczowa
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia dokonać zestawienia poglądów polityków i publicystów na temat genezy wystąpień robotniczych w Poznaniu

Świat i Polska w drugiej połowie XX i pierwszej dekadzie XXI wieku

Dopuszczający	Zna	przyczyny i przebieg powstania praskiego i interwencji wojsk bloku komunistycznego charakter kryzysu kubańskiego problemy bliskowschodnie: wojny arabsko-izraelskie konflikt sueski przemiany gospodarcze w okresie Gierka proces formowania się opozycji: Polskiego Porozumienia Niepodległościowego, Komitetu Obrony Robotników, Wolnych Związków Zawodowych, Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Konfederacji Polski Niepodległej przyczyny i okoliczności wprowadzenie stanu wojennego daty: 1961 r., 1962 r., 1968 r.
---------------	-----	---

		1968 r., 1970 r., 1976 r. pojęcia: doktryna Breżniewa, dekolonizacja, neokolonializm, integracja, „Praska wiosna” kryzys społeczno-gospodarczy, Millenium, opozycja antysystemowa, opozycja wewnątrzsystemowa, stan wojenny chronologię i przyczyny kryzysów społeczno-politycznych i gospodarczych lat 1968, 1970 i 1976
	Rozumie	znaczenie rozpowszechnienia się telewizji i informatyki
	Umie	
Dostateczny	Zna	treść doktryna Breżniewa proces rozpadu imperium kolonialnego Francji i Wielkiej Brytanii osiągnięcia kultury, nauki i techniki podbój kosmosu przebieg państwowych i kościelnych obchodów 1000-lecia istnienia Polski przyczyny wzrostu i znaczenia NSZZ Solidarność znaczenie wizyty Jana Pawła II w kraju
	Rozumie	wpływ wynalazków i odkryć drugiej połowy XX wieku na warunki życia ludzi kultury masowej i społeczeństwa informacyjnego, wpływ nowych technologii na styl życia genezę NSZZ Solidarność
	Umie	wyjaśnić znaczenie obchodów millenijnych
Dobry	Zna	
	Rozumie	przyczyny zaostrzenia się stosunków chińsko-radzieckich zagrożenia wynikające z kryzysu kubańskiego doktrynę Breżniewa przyczyny konfliktu izraelsko-arabskiego przyczyny wyhamowania reform prodemokratycznych przez Gomułkę przyczyny i przebieg kryzysów społeczno-politycznych i gospodarczych genezę zorganizowanej tajnej opozycji
	Umie	scharakteryzować przebieg walki o niepodległość niektórych państw scharakteryzować stosunki między dawnymi koloniami a ich metropoliami wyjaśnić przyczyny scharakteryzować konflikt bliskowschodni wskazać główne kierunki postępu naukowo-technicznego drugiej połowy XX w. na podstawie źródeł statystycznych i kartograficznych scharakteryzować udział poszczególnych religii w strukturze wyznaniowej świata oraz geograficzne rozmieszczenie religii i wyznań, ocenić znaczenie Soboru Watykańskiego II wykorzystując zróżnicowane pod względem formy źródła scharakteryzować wydarzenia marcowe i grudniowe na podstawie źródeł statystycznych i kartograficznych przedstawić ewolucję struktury branżowej gospodarki, struktury zatrudnienia oraz terytorialne rozmieszczenie przemysłu w Polsce na podstawie tekstów programowych i propagandowych przedstawić działalność organizacji opozycyjnych, ocenić wpływ kryzysu gospodarczego na życie polskich rodzin
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	podłoże procesów dekolonizacyjnych istotę neokolonializmu genezę stanu wojennego i rolę stanu wojennego w walce o utrzymanie władzy przez komunistów przyczyny kryzysu gospodarczego lat 80-ych, odradzania się ruchu społecznego „Solidarność”
	Umie	ocenić sukcesy i porażki ZSRR i USA w rywalizacji o prymat w świecie na podstawie źródeł publicystycznych oraz dzieł literackich i filmowych przedstawić postawy społeczeństwa amerykańskiego wobec wojny w Wietnamie, wyjaśnić podłoże zjawisko uniformizacji kultury i

		<p>scharakteryzować nurt kontrkultury i kultury alternatywnej, scharakteryzować współczesne życie religijne</p> <p>wykorzystując zróżnicowany pod względem formalnym materiał źródłowy, zaprezentować model życia wybranych subkultur</p> <p>wyjaśnić przyczyny niewydolności gospodarki centralnie sterowanej na podstawie źródeł statystycznych przedstawić strukturę własnościową polskiego rolnictwa, dokonać porównania podstawowych wskaźników ekonomicznych w Polsce i na świecie</p> <p>na podstawie danych z Rocznika statystycznego przedstawić proces rozpowszechniania się sprzętu AGD i RTV oraz samochodów w Polsce, korzystając z w/w informacji porównać poziom życia w Polsce i innych krajów</p>
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia

Upadek systemu dwubiegunowego

Dopuszczający	Zna	<p>przejawy liberalizacji politycznej w latach 1989-1993</p> <p>treść porozumień okrągłego stołu</p> <p>nowe partie polityczne: okoliczności i przebieg wyborów tzw. kontraktowych</p> <p>okoliczności i przebieg pierwszych powszechnych wyborów prezydenckich</p> <p>proces stowarzyszenia Polski z Unią Europejską, okoliczności wstąpienia Polski do NATO</p> <p>uchwalenie konstytucji</p> <p>przebieg i wyniki wyborów parlamentarnych 1997 r.: zwycięstwo Akcji Wyborczej Solidarność (AWS) w wyborach parlamentarnych w 1997r., rząd Buzka i jego reformy</p> <p>daty: 1989 r., 1990r., 1999 r.,</p> <p>pojęcia: aksamitna rewolucja, czystki etniczne, dekomunizacja, dezintegracja, liberalizacja, integracja, terroryzm</p>
	Rozumie	
	Umie	
Dostateczny	Zna	<p>przyczyny zahamowania reform gospodarczych za rządów koalicji SLD, PSL</p> <p>upadek systemu komunistycznego w Europie</p> <p>likwidację RWPG, Układu Warszawskiego</p> <p>rozpad Czechosłowacji</p> <p>połączenie się państw niemieckich</p> <p>rozpad ZSRR</p> <p>niepodległość państw: Litwa, Łotwa, Estonia</p> <p>powstanie WNP</p> <p>upadek muru berlińskiego</p> <p>rolę Gorbaczowa w demontażu systemu komunistycznego w Europie</p>
	Rozumie	przyczyny i istotę przemian politycznych w Polsce
	Umie	
Dobry	Zna	
	Rozumie	<p>zasady walki politycznej w warunkach rodzącej się demokracji</p> <p>znaczenie przystąpienia Polski do struktur obronnych i gospodarczych państwa zachodnich</p> <p>przyczyny upadku systemu komunistycznego</p>
	Umie	<p>wyjaśnić genezę przemian politycznych w Polsce</p> <p>uzasadnić celowość przynależności Polski do organizacji obronnych i gospodarczych krajów zachodnich</p>
Bardzo dobry	Zna	
	Rozumie	<p>istotę przemian gospodarczych, społecznych i politycznych w Polsce</p> <p>mechanizm procesów dezintegracyjnych w Europie i wynikających z tego</p>

		konfliktów
	Umie	na podstawie zróżnicowanych źródeł historycznych scharakteryzować klimat wydarzeń i nastroje społeczne w 1989 r. wyjaśnić przyczyny wojny domowej w dawnej Jugosławii na podstawie danych z Rocznika statystycznego dokonać wszechstronnej oceny skutków społecznych transformacji gospodarczej w Polsce
celujący	Zna	treść wybranej literatury popularnonaukowej
	Rozumie	podłoże różnic w poglądach historiograficznych
	Umie	przedstawić i porównać poglądy historiograficzne na wybrane zagadnienia